

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/443,Wystawa-Powstanie-Warszawskie-Z-materialow-dr-hab-Marka-Ney-Krwawicza-Gdansk-2-w.html>
20.03.2026, 02:52

Wystawa „Powstanie Warszawskie. Z materiałów dr. hab. Marka Ney-Krwawicza” – Gdańsk, 2 września 2004 r.

10.09.2004

2 września 2004 r. w sali konferencyjno-wystawowej OBEP IPN w Gdańsku-Oliwie przy ul. Polanki 124b została otwarta wystawa „Powstanie Warszawskie. Z materiałów Marka Ney-Krwawicza” przygotowana we współpracy z dr. hab. Markiem Ney-Krwawiczem, pracownikiem naukowym Instytutu Historii PAN w Warszawie.

Dr Ney-Krwawicz jest znanym badaczem dziejów Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej, autorem m.in. „Komendy Głównej Armii Krajowej 1939-1945” (Warszawa 1990) i „The Polish Home Army” (London 2001). Jest też właścicielem dużej kolekcji oryginalnych dokumentów z tego okresu.

Wystawę można oglądać do 29 października 2004 r. – w każdy wtorek i piątek, od 9.00 do 15.00. Grupy zorganizowane (szkolne i inne), które chciałyby wysłuchać krótkiej prelekcji i objaśnienia wystawy, powinny uzgodnić termin telefonicznie: 058-6606750. Również osoby przychodzące na wystawę indywidualnie lub w gronie przyjaciół czy rodziny proszone są o telefoniczny kontakt. Serdecznie zapraszamy.

*

**

Na otwarciu wystawy przybyło ponad 200 osób, wśród nich liczni kombatanci Armii Krajowej. Obecne były m.in. córka gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” – Maria Fieldorf-Czarska, córka gen. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka”, komendanta Okręgu Wileńskiego AK – senator Olga Krzyżanowska, współorganizatorka Wolnych Związków Zawodowych i strajku sierpniowego 1980 r. – Anna Walentynowicz i wiele innych zasłużonych osób.

Gości przywitał dyrektor Oddziału Gdańskiego IPN Edmund Krasowski. Otwarcie wystawy, prezentowanej gościom przez dr. Marka Ney-Krwawicza, poprzedził program okolicznościowy w wykonaniu młodzieży szkolnej i studenckiej ze Starogardu Gdańskiego: Aleksandry Lis, Marceliny Rozmus i Marcina Skrzypczaka. Przypomniano wiersze i pieśni napisane przez młodych żołnierzy – uczestników Powstania Warszawskiego: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Józefa Szczepańskiego „Ziutka” i innych.

*

**

Prezentowana wystawa ma szczególne walory edukacyjne, ponieważ zawiera liczne, oryginalne dokumenty i fotografie. Niektóre z nich znane są we fragmentach z publikacji poświęconych Powstaniu lub Armii Krajowej, ale świadomość obcowania z oryginałem, np. afiszem, który wisiał na murze powstańczej Warszawy, pobudza wyobraźnię i sprzyja refleksji historycznej. Ekspozycja zawiera również wzruszające, osobiste pamiątki, np. kartkę z obozu jenieckiego (Stammlager XB), do którego została wywieziona 14-letnia harcerka z powstańczej poczty polowej, Krysia Zbyszewska.

Dominującym motywem wystawy jest obraz funkcjonowania w powstańczej Warszawie polskich władz cywilnych i wojskowych, organizujących codzienne życie miasta. Mottem dla wystawy stał się tytuł artykułu z czołowego pisma AK - „Biuletynu Informacyjnego” z 5 sierpnia 1944 r.: „Państwo Polskie wychodzi z podziemi”.

Pokazano oryginalne afisze z zarządzeniami Delegatury Rządu RP na Kraj, normującymi różne dziedziny życia w walczącej stolicy. Zwraca uwagę afisz ujawniający powołanie w okupowanej Polsce Krajowej Rady Ministrów i dwa wydane w czasie Powstania numery „Dziennika Ustaw RP”. W powstańczej Warszawie pulsowało życie polityczne i społeczne, czego najbardziej dobitnym przykładem była powstańcza prasa. Na wystawie pokazano prasę różnych orientacji politycznych. Interesującym uzupełnieniem są oryginalne zdjęcia wykonane przez polowych sprawozdawców wojennych. Ciekawe są fotografie adjustowane do druku, np. w gazecie ściennej „Warszawa walczy” (wielokrotnie, z widocznymi śladami wojennych zniszczeń).

Poza przejawami cywilnego życia walczącego miasta, na wystawie pokazano różne odmiany powstańczych opasek i dokumentów tożsamości, zasygnalizowano też działania różnych służb, w tym służby sanitarnej.

Oddzielne miejsce poświęcone jest kobietom-żołnierzom.

Nie zabrakło też służby duszpasterskiej, z odezwaniami do żołnierzy księdza ks. Stefana Kowalczyka ps. „Biblia”, szefa Służby Duszpasterskiej Warszawskiego Okręgu AK.

Dopełnieniem obrazu Powstania są pamiątki z obozów jenieckich oraz przegląd odgłosów Powstania w prasie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, a także szereg publikacji, poświęconych walce o Warszawę, wydawanych na całym świecie w latach 1944-1947.

Wszystkie prezentowane poniżej dokumenty i fotografie pochodzą z kolekcji dr. Marka Ney-Krwawicza.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

ARMIA KRAJOWA

Okręg Warszawski

Nr 113 814

Zaświadczam, że

Strz. WACEK

stopień wojsk. (pseudonim i imię)

Ledochowski

jest

nazwisko

żołnierzem A. K.

Dnia 25.VII.1944 r.

Komendant Obwodu

Miejsce pieczęci

Golski kpt.

223062

Legitymacja żołnierza 3 Batalionu Pancernego AK.